

Девета година
97 број
Anul 9, Numărul 97

25 Август 2009
25 August 2009

MACEDONEANUL МАКЕДОНЕЦОТ

Asociația Macedonenilor din România
Друштвото на Македонците од Романија

ОД КАДЕ ЗАМИНАА НАШИТЕ ПРЕДЦИ – ГАЛИЧНИК

DE UNDE AU PLECAT STRĂBUNII NOȘTRI - GALICINIK

Секоја година на празник Свети Петар според стар календар 12 јули, селото Галичник кое се наоѓа во северо-западна Македонија, на север од градот Дебар и на југ од градот Гостивар, оживува воедно со враќањето на неговите синови и ќерки. Во далечниот Галичник како постојан жител е само една жена, но со почетокот на летото селото повторно заживува.

Оваа година некои од етничките македонци членови на Друштвото на Македонците од Романија чии семејства потекнуваат од Галичник, тргнаа во една посета за срце и душа за да бидат присутни сред лето на собирот на тие кои потекнуваат од ова далечно село во Македонија.

Одалечено само 10-тина км од Маврово, на високите патеки на една долина прокопувана цели векови во Планината Бистра селото Галичник оваа година беше добар домаќин и за Никола и Лучијан Бреза чиј дедо заминува од ова мало планинско село на почетокот на 20 век.

Патувањето кон Галичник започна во рани зори околу 4:30 на 11 август, обајцата тргнувајќи од Букурешт – Џурџу – Русе – Софија – Кустандил – Скопје – Маврово – Галичник. Иако беше најжешкиот месец во годината времето беше на страна на патниците и беше свежо се додека пристигнаа во Скопје, каде што и преноќија по одминати 600 км без никакви незгоди во првиот ден. Останувањето во Скопје за двајцата браќа беше доброзаслужен одмор и нова можност да го видат повторно Скопје, да се видат со пријателите од таму и да ја посетат Стара Чаршија.

Следниот ден продолжи патувањето

În fiecare an de sărbătoarea Sfântului Petru pe stil vechi (12 iulie), satul Galicnik situat în nord estul Republicii Macedonia, la nord de orașul Debar și la sud de orașul Gostivar, revine la viață odată cu întoarcerea fiilor și fiicelor sale. În îndepărtatul sat Galicnik nu locuiește permanent decât un singur locuitor, care este o femeie, dar odată sosită vara aceste meleaguri se populează din nou.

Iată că anul acesta unii dintre etnicii macedoneni ale căror familii provin din Galicnik, o delegație reprezentând Asociația Macedonenilor din România, la rândul ei a pornit într-un pelerinaj al sufletului și al inimii pentru a fi

prezentă în mijloc de vară la adunarea acelora care își trag rădăcinile din îndepărtatul sat macedonean.

Situat la numai 10 km de orașul Mavrovo, pe pantele superioare ale unei văi săpate de milenii în Munții Bistra anul acesta satul Galicnik a fost gazdă primitoare și pentru Nicola și Lucian Breza al căror bunic a plecat din micuțul sat de munte la începutul secolului XX.

Drumul către Galicnik a început dimineața devreme în jurul orei 4: 30 pe data de 11 august, cei doi urmând traseul București – Giurgiu – Ruse – Sofia – Kyustendil – Skopje – Mavrovo – Galicnik. Cu toate că era mijlocul lunii lui cuptor vremea a ținut cu cei doi călători și a fost răcoroasă până când au sosit la Skopje unde au și înoptat după aproximativ 600 de km parcurși fără incidente în prima zi. Oprirea la Skopje a însemnat pentru cei doi frați o bine meritată pauză dar și posibilitatea de a revizita orașul, de a se întâlni cu prietenii de acolo și da a vizita Stara Ciarșia (zona comercială veche a orașului).

A doua zi drumul a continuat pentru a fi

Munții Bistra - Плана

требаше да се одминат и останатите 110 км. Времето повторно беше на наша страна и првото запирање беше на брегот на Мавровското Езеро на нешто помалку од 15 км од Галичник. Патот кон Галичник е единствен и се искачува по кривините кон врвот се додека не заврши продолжувајќи со еден прекрасен поглед со куќи расеани чиниш од раката на еден цин расфрлени планинските стрмнини, тесни испреплетени патеки кои ја поврзуваат секоја куќа со главниот пат, стари градби од камен со мали прозорци и покрив со четири страни кои се креваат кон небото сакајќи да се поблизу до него.

На близу 3 км до Галичник патувањето со автомобил заврши. Патот беше блокиран од

полициски патроли кои забрануваа влез со автомобили понатаму. До селото продолживме пеш. Ништо до тој момент не им навестуваше на браќата кои заедно со толпата луѓе, стари и млади, деца сите искачуваа по тесните патеки кои водеа на сред село каде што имаше место познатата Галичка Свадба, културно уметнички настан кој секоја година се одржува во оваа годишно време веќе 70 – тина години. Всушност овој настан секоја година го оживува селото кое

надвор од овој период нема многу постојани жители.

Убавината на овој предел го освојува секој поглед, сечие око и ја освојува мислата на секој кој ќе посака да помине овде одреден период на овој прекрасен крај. И нормално е да биде така. Поминувајќи преку силниот првичен впечаток од овие прекрасни места реалност која владее илјадници години. Овие места не се за тие кои не се подготвени да се соочат и да ја увидат природата и времето во нивната најсвежа форма. Со еден временски воз кој не прифаќа отколку овчарството и по некое плодородно дрво, сурови и неопростливи зими, не нудат елементи на

Galicnik - Галичник

parcurși ultimii 110 km rămași. Vremea s-a arătat frumoasă și primul popas a fost pe malul Lacului Mavrovo la mai puțin de 15 km de Galicnik. Drumul spre Galicnik este numai unul și el urcă șerpuint prin munți până când dintr-o dată se termină făcând locul unui decor atemporal cu case presărate parcă de către mâna unui uriaș pe pante abrupte de munte, cărări pieptișe și întortocheate ce leagă fiecare casă de drumul principal, construcții vechi de piatră cu ferestre mici și acoperișuri în patru ape care se ridică spre cer vrând să fie cât mai aproape de el.

La aproximativ 3 km de Galicnik drumul cu mașina s-a încheiat. Drumul era blocat de patrulă de poliție care interziceau accesul autoturismelor mai departe. Până în sat călătoria a continuat pe jos. Nimic până în acel moment nu i-a pregătit pe cei doi călători cu marea de oameni, tineri și vârstnici laolaltă care la fel ca și ei urca drumul șerpuit și în pantă și se îndrepta spre piața centrală a satului pentru a lua parte la vestita "Nuntă de la Galicnik", eveniment cultural artistic de marcă care se desfășoară în această perioadă a anului de peste 70 de ani. De fapt acest eveniment declanșează în fiecare an repopularea unei localități care în afara perioadei de vară nu are prea mulți locuitori stabili.

Frumusețea acestui spațiu încântă orice ochi și incită gândul privitorului la ideea petrecerii pe aceste meleaguri extraordinare a unei anumite perioade de timp. Este și normal să fie așa. Trecând peste puternica amprentă a primei impresii lăsată de aceste locuri, realitatea instaurată aici de mii de ani își face simțită prezența. Aceste locuri nu sunt pentru cei slabi de înger sau pentru cei care nu au dârzenia să înfrunte timpul și natura. Cu un teren cvasi-sterp care nu acceptă decât păstoritul și creșterea câtorva pomi fructiferi, cu ierni dure și neiertătoare, zona nu oferă decât elementele unei subzistențe pe care

опстојување кој многу од жителите на ова место не успеаја да се прилагодат на нив и во модерното време, сите заминувајќи кон градовите низ Македонија или заминувајќи на печалба.

Галичник со времето станува синоним со економската македонска емиграција. Многу од младите мажи од овде биле принудени да бараат работа во странство дури и во далечна Америка. Многу останале врзани за родните места поради нивните семејства и пријатели кои останале овде, затоа на одредени временски периоди помали или поголеми се вратиле на овие предели. Не само што се враќале овде, од тукка земале и невести, на тој начин поставувајќи се темелот на традиционалната Галичка Свадба.

Настаните поврзани со Галичката Свадба на која учествуваа и браќата Брежа им даде чувство на преплетување на светови, универзалност и временски застој. Беше тоа враќање на изворот, враќање на местата од каде што корените на македонското семејство Брезовски се разгранија и стигнаа до Романија во потрага на еден подобар живот за нисните наследници. Средбата со роднините, посетата на прадедовската куќа, допирот на објектите кои некогаш му припаѓале на Христе Брезовски – прадедо на Никола и Лучијан Брежа, погледот кон ритуалите и обичаите поврзани со свадбата (толку слични со тие што се користат и денес кај македонската заедница во Романија) беа нешта кои ќе останат во незаборав за двајцата патници тргнати од Букурешт по моменти од минатото.

извадок од записите од патувањето на
Лучијан Брежа

МУЗЕЈ НА КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА СОЗДАДЕН ОД ЕДЕН МАКЕДОНЕЦ

На 26 јули 2009 во општина Афумаци, околија Долж на 4 км од општина Урзикуца, каде што опстојува најсилната филијала на Друштвото на Македонците од Романија, беше пушен во употреба Музејот на Култура и Цивилизација на Селото, кој има како финална цел култивирање на традиционалните вредности на општина Афумаци но и вклучување на музејот како институција за култура во животот на општината во смисол на оживување и повторно ставање во употреба на некои обичаи и традиции специфични за оваа зона, кои во голем дел потонаа во заборав.

Организатор на реализирање на музејот беше Асоцијацијата А.Б.Ц Афумаци, го финансираа Фондацијата Пакт Букурешт, Провидент Финанциал Роман, Општината и Советот на Афумаци, спонзори беа Сед Импекс СРЛ Гургица, Долж, Дијамант СРЛ Афумаци, Долж, а соработник и ментор беше Асоцијација Рудезис Гургица – Долж.

Проектот, тематиката и целата реализација му припаѓа на проф. Константин Кашлару,

мулти динте locuitori nu au mai acceptat-o în perioada istoriei moderne, migrând fie în alte zone ale Macedoniei fie în alte țări (pecialbarii).

Astfel Galicnik a devenit un nume sinonim cu migrația economică macedoneană. Mulți dintre tinerii și bărbații de aici au fost obligați să caute de lucru în străinătate - chiar și în îndepărtata Americă. Mulți au rămas legați de locurile natale din cauza familiilor lăsate în urmă și a prietenilor rămași aici, dar, la intervale de timp mai mici sau mai mari au revenit pe aceste meleaguri. Nu numai că au revenit pe aceste meleaguri dar și-au luat neveste de aici, astfel punându-se bazele în mod indirect evenimentului "Nunta de la Galicnik".

Evenimentele legate de "Nunta de la Galicnik" la care au participat cei doi frați Breza le-au dat acestora sentimentul de întrepătrundere a lumilor, de universalitate și de atemporalitate. A fost întoarcerea la sursă, a fost întoarcerea în locurile de unde rădăcinile familiei macedonene Brezovski s-au ramificat ajungând până în România în căutarea unui trai mai bun și decent pentru descendenți. Întâlnirea cu rudele, vizitarea casei străbune, atingerea obiectelor care au aparținut odată lui Hriste Brezovski – străbunicul lui Nicola și Lucian Breza, vizionarea ritualilor și obiceiurilor legate de nuntă (atât de asemănătoare cu cele pe care le mai practică și în ziua de astăzi comunitățile macedonene din România) au constituit pentru cei doi călători plecați din București momente de neuitat.

material realizat pe baza notițelor de călătorie
aparținând lui Lucian Breza

MUZEU AL CULTURII ȘI CIVILIZAȚIEI SATULUI REALIZAT DE UN MACEDONEAN

În ziua de 26 iulie 2009 în Comuna Afumați, județul Dolj, la aproximativ 4 km de Comuna Urzicuța unde ființează cea mai puternică filială a Asociației Macedonenilor din România, a fost inaugurat Muzeul Culturii și Civilizației Satului, al cărui scop final este cultivarea valorilor tradiționale alei Comunei Afumați dar și implicarea muzeului ca instituție culturală în viața comunității în sensul redescoperirii și punerii în circuit a unor obiceiuri și tradiții specifice zonei, care în mare parte au fost date uitării.

Organizatorul realizării muzeului a fost Asociația A.B.C. Afumați, finanțatori au fost Fundația Pact București, Provident Financial Român, Primăria și Consiliul Local Afumați, sponsori au fost Sed Impex SRL Giurgiuța, Dolj, Diamant SRL Afumați, Dolj, iar colaborator și mentor a fost Asociația Rudezis Giurgiuța – Dolj.

Proiectul, tematica și întreaga realizare aparține prof. Constantin Câșlaru, muzeograf, macedonean de origine, membru al filialei Băilești a

музеограф, македонец по потекло, член на филијалата Баилешти на Друштвото на Македонците од Романија.

Во целина музејот во Афумаци претставува аспекти на култура и цивилизација на романското село, специфичната култура и уметност за оваа зона со сите влијанија на културата и уметноста на другите етници од оваа зона, во најголем дел македонци.

Беа претставени преку изложените елементи, во особено автентичен кадар, традиционалното романско занаетчиство, објекти поврзани за домашното производство, народни

Асоцијети Macedonenilor din România.

În general muzeul din Afumați prezintă aspecte ale culturii și civilizației satului românesc, arta și cultura românească specifică zonei cu toate implicațiile și influențele artei și culturii etniilor din această zonă, în mare majoritate macedoneni.

Au fost reprezentate prin elementele expuse, într-un cadru deosebit de autentic, ocupațiile și meșteșugurile tradiționalele românilor, obiecte legate de industria casnică, costume populare, piese separate de port, țesături și cusături.

Într-o sală aparte a fost reconstituit un interior

Autorul articolului alături de primarul Comunei Afumați la inaugurarea muzeului

Авторот на текстот до градоначалникот на Општина Афумаци на свеченото отворање на музејот

носи, одделни делови од носиите, ткаенини и везови.

Во одделна просторија беше реконституирана селска внатрешност, дневна соба и кујна, позната со огниште – вистинска работилница каде што се родила народната уметност, фолклорот и каде се родиле и биле зачувани романските обичаи постанати традиции.

На свеченото отворање учествуваа локалниците од Афумаци од сите возрасни категории и од сите бранши на занимање, сите останаа восплеани од тоа што го видоа.

Почетниот збор го имаше градоначалникот на Афумаци, господин Корнел Теодореску, пригода во која истакна дека овој музеј е гордост за

țăărănesc, camera de locuit și „bucătăria” cunoscută ca „vatră” sau „cunie” – adevăratul atelier unde s-a născut arta populară, folclorul și unde s-au născut sau au fost păstrate obiceiurile românești devenite tradiții.

La festivitatea de inaugurare au participat locuitori din Afumați, de toate vârstele și de profesii diferite, care au rămas încântați de ce au văzut.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de primarul Comunei Afumați, domnul Cornel Teodorescu, ocazie cu care a spus că este un prilej de mândrie acest muzeu pentru comună, și că începând din acest moment tezaurul spiritual și material al Afumașului este mai bogat. Ca realizator

општината, и дека започнувајќи од овој момент духовното и материјалното наследство на Афумаци е поголемо. Како реализатор на ова дело, господин Константин Кашлару беше медијаторот на целиот настан. Говореа уште и госпоѓа Василика Доброџеан од страна на Асоцијацијата А.Б.Ц Афумаци, госпоѓа Чокан Анкуца Николета претседател на асоцијацијата, професор Константин Преда, директор на Основното Училиште.

Господинот професор Константин Преда во својот говор ја нагласи значајноста на создавањето на овој музеј во Афумаци и дека ова треба да биде локална гордост. Во поглед на изложените објекти додаде дека многу од нив, особено облеката и предметите од домаќинството се слични со тие на етничките македонци од зоната, честопати имаат и исто име и дека лично познава луѓе во Афумаци кои се со македонско потекло.

На крај говореше господин професор Константин Кашлару, реализаторот на овој музеј кој нагласи „блазе селото кое има вакво раководство, таков градоначалник, такви наставници и слични синови“ номинилизирајќи ги членовите на Асоцијацијата А.Б.Ц Афумаци, како и сите волонтери кои не штедеа сили и цело време се посветија целосно на музејот“.

Откако накратко претстави што се ќе може да видат посетителите во музејот, заедно со госпоѓа Константина Думитреску претседател на Друштвото на Македонците од Романија, почесен гостин, ветива дека во блиска иднина месноста Урзикуца ќе добие музеј на етничките македонци.

Откако градоначаникот Корнел Теодореску ја пресече лентата, се отвори за посета музејот. Изложените објекти станаа тема на разговор во однос на тоа на кој му припаѓаат, обичаите и традициите, а дел од посетителите увидоа дека дел од овие објекти се среќаваат и кај етничките македонци, кои се најбројни во околината.

Прослава на свеченото отворање на Музејот на Култура и Цивилизација на Месноста Афумаци продолжи со спектакол во салата на Домот на Културата.

професор Константин Кашлару

САЕМ НА КНИГА, ПЕЧАТ И МУЗИКА

Во периодот од 6 до 9 август „Интернационалниот Центар за Конференции“ на „Казино Синаја“ беше домаќин на „Саем на книга, печат и музика“ каде општинскиот совет во соработка со здружението Амплус успеа за прв пат да го организира овој саем во градот Синаја.

По бројните и редовни учества во Букурешт каде што веќе има име и традиција овој саем почнува да се шири и низ територијата на Романија, па така најпрво во Браила а сега и во

ал музејот, domnul Constantin Câșlaru a fost mediatorul întregului eveniment. Au mai luat cuvântul doamna Vasilica Dobrogeanu din partea Asociației A.B.C. Afumați, doamna Ciocan Ancuța Nicoleta președinta asociației, domnul profesor Constantin Preda, directorul Școlii Generale din localitate.

Domnul profesor Constantin Preda în cuvântul său a scos în evidență care este importanța realizării acestui muzeu în Afumați și că acesta trebuie să fie o mândrie locală. Referitor la obiectele expuse a spus că multe dintre ele, în special piesele de îmbrăcăminte și cele de uz gospodăresc și casnic se aseamănă cu cele ale etnicilor macedoneni din zonă, de multe ori au chiar denumiri comune și că personal cunoaște persoane din Afumați care sunt de etnie macedoneană.

În încheiere a luat cuvântul domnul profesor Constantin Câșlaru, realizatorul muzeului care a spus că „ferice de satul care are așa conducere, așa primar, așa cadre didactice și asemenea fii; nominalizând membrii Asociației A.B.C. Afumați, precum și voluntarii care nu au precupețit nici un efort și au dedicat mult din timpul personal realizării muzeului”.

După ce a prezentat pe scurt ceea ce va vedea publicul în muzeu, împreună cu doamna Constantina Dumitrescu, președinta Asociației Macedonenilor din România, un oaspete de onoare deosebit, au promis ca în curând un muzeu al etnicilor macedoneni se va înființa în curând și la Urzicuța.

După ce domnul primar Cornel Teodorescu a tăiat pamblica, s-a trecut la vizionarea muzeului. Obiectele etalate, au devenit până la urmă subiecte de discuții referitoare la apartenență, la obiceiuri și tradiții iar unii vizitatori au realizat faptul că parte din aceste obiecte se întâlnesc și la etnia macedoneană, cea mai numeroasă din zonă.

Festivitatea de inaugurare a Muzeului Culturii și Civilizației Satului din Afumați a continuat cu un spectacol în sala Căminului Cultural din localitate.

profesor Constantn Câșlaru

TÂRG DE CARTE, PUBLICAȚII ȘI MUZICĂ

În perioada 6 - 9 august Centrul Internațional de Conferințe din cadrul Cazinoului Sinaia a fost gazda "Târgului de carte, publicații și muzică", unde Consiliul Local în colaborare cu Amplus International a reușit pentru prima dată să organizeze acest eveniment și în orașul Sinaia.

În urma prezenței sale constante și a câtorva ediții deja organizate la București unde și-a stabilit un nume și a devenit o tradiție, conceptul acestui târg a început să se răspândească pe întreg teritoriul

Синаја. Оваа манифестација има за цел да постане традиција и да се организира секоја година. Посетителите на овој саем имаа можност да се снабдат со најновоиздадените книги и ЦД-еа од најразлични карактер.

Прераснувајќи во традиција Друштвото на Македонците од Романија уште еднаш се најде во друштво на познатите издавачки куќи и заедно со

României, prima dată la Brăila iar apoi la Sinaia. Astfel acest eveniment de la Sinaia are drept scop să devină la rândul său o tradiție anuală. Vizitatorii acestui târg au avut posibilitatea să ia cunoștință cu ultimele apariții cu cel mai variat caracter din domeniul editorialistic și al muzicii.

Respectând tradiția Asociația Macedonenilor din România a participat încă o dată

другите малцинства го комплетираше културниот и литерарниот декор на „Саем на книга, печат и музика“ во прекрасната Синаја.

Д.М.Р на оваа манифестација се претстави со комплетната своја издавачка дејност, своите месечни списанија, комплетната колекција на книги посветени на македонската традиционална кујна, културата, традицијата и историјата на македонците од Романија, цд-еа со македонска

alături de binecunoscute edituri și de celelalte minorități completând astfel decorul cultural literar al “Târgului de carte, publicații și muzică” din preafrumoasa localitate Sinaia.

A.M.R. la această manifestație s-a prezentat cu întreaga sa producție editorială, cu toate publicațiile sale: : cu colecțiile complete de cărți dedicate bucătăriei tradiționale, culturii, tradițiilor și istoriei etnicilor macedonenilor din România, cu CD-urile cuprinzând muzică populară macedoneană

народна музика а секако и со книгите поезија „Животот во годишни времиња“ и „Мирис на животот“ кои предизвикаа голем интерес кај посетителите а чиј автор е претседателот на Д.М.Р госпоѓа Константина Думитреску.

Интересни за посетителите беа и останатите наши книги и понудени материјали кои со сигурност дека ќе завршат на почесно место во библиотеките на читателите. Со сигурност уште еднаш Друштвото на Македонците од Романија се претстави во убаво светло пред посетителите а доказ за тоа беа и големиот број на посетители кај нашиот станд за време на сите четири дена и големата побарувачка на нашите книги списанија и ЦД-еа.

Уште еднаш заминуваме со пријатни спомени и сеќавања од овој „Саем на книга, печат и музика“ кој не задолжува да продолжиме со нашата успешна работа, а за нашите читатели во блиска иднина Д.М.Р подготвува нови книги кои секако треба да бидат дел од библиотеката на секој верен читател.

Редакција

ТАМУ, СЕ ЗАПОЧНА СО НАС !

Секој човек, секој ден, добронамерно или не нуди или наоѓа по една посебна приказна. Приказна едноставна, со луѓе добри или лоши, личности едноставни или комплексни, со неочекуван расплет, среќеин или тажен. Но тогаш кога десетици различни луѓе, кои имаат различни култури, стари обичаи и традиции се среќаваат во еден град кои перфектно го поврзува минатото со сегашноста, правејќи те да заборавиш на иднината - тогаш се раѓа една прекрасна приказна : нашата приказна, приказната на тие кои бевме присутни во Сигишоара.

Овде сум да пишувам за вас, да дознаете за фестивалот кој се одржува веќе подолго време, изненадувачки развивајќи се од едно издание до друго. ПроЕтника е повеќе од обичен фестивал, тоа е нашата приказна, приказна на сите малцинства од Романија.

Првиот ден започна прекрасно, сонце, насмевки и многу луѓе, ден кој собра на плоштадот странци од сите краеве на земјината топка, кои петокот покажаа дека иако се различни, сепак се исти, вљубени во традициите, обичаите и добар вкус. Се чинеше дека се одвива совршено, но како што домашните планови не се совпаѓаат со пазарните, прекрасен дождец ги промени сите планови, како организаторски така и плановите на посетителите кои нестрпливо очекуваа официјално да започне Фестивалот ПроЕтника 2009.

Организаторите признаа и жалеа што не размислиле и не се подготвиле за врнежлива ситуација, сите присутни беа принудени да се здоближат едни до други и да се засолнат од дождот. Одминувајќи ја оваа малку тажна гледка, јас останав пријатно изненадена од желбата на

и со цulegerile de poezii “Viața în anotimpuri” și “Mirosul vieții”, care au trezit un mare interes în rândul vizitatorilor și al căror autor este președintele A.M.R. - doamna Constantina Dumitrescu.

Vizitatorii s-au arătat interesați și de către celelalte cărți ale noastre, iar materialele oferite vor sfârși cu siguranță la loc de cinste în bibliotecile cititorilor. Cu siguranță încă odată Asociația Macedonenilor din România s-a prezentat foarte bine în fața vizitatorilor și drept dovadă pentru acest lucru o stă numărul mare al celor care s-au oprit la standul nostru de-a lungul celor patru zile dar și numărul mare al cărților și CD-urilor pe care aceștia le-au luat cu ei.

Încă odată am plecat cu amintiri frumoase de la acest “Târg de carte, publicații și muzică” care ne mulțumesc și ne dau imboldul să continuăm cu activitatea noastră de succes, iar pentru cititorii noștri, în viitorul apropiat A.M.R. pregătește noi cărți care trebuie neapărat să facă parte din bibliotecile cititorilor dedicați.

Redacția

TOTUL A ÎNCEPUT ACOLO, CU NOI !

Fiecare om, în fiecare zi, cu bună știință sau în mod inconștient oferă o poveste sau află una. O poveste simplă cu oameni buni sau răi, personaje simple sau complexe, cu un sfârșit neașteptat, fericit sau trist. Însă, atunci când zeci de oameni diverși, ce au culturi diferite, obiceiuri și tradiții vechi se întâlnesc într-un oraș care îmbină perfect trecutul cu prezentul, făcându-te să uiți de viitor - atunci apare o poveste minunată: povestea noastră, a celor ce am fost prezenți la Sighișoara.

Sunt aici să scriu pentru voi, să aflați de festivalul ce se desfășoară de un timp destul de îndelungat, evoluând de la o ediție la alta, într-un mod surprinzător. ProEtnica este mai mult decât un festival, este povestea noastră, a tuturor minorităților din România.

Prima zi a fost o zi începută frumos, cu soare, zâmbete și mulți oameni străini, o zi ce a adunat în Piața Cetății oameni din toate colțurile lumii, ce au demonstrat vineri seară că, deși sunt diferiți, sunt totuși la fel, pasionați de tradiții, obiceiuri și bun gust. Totul părea să se desfășoare minunat, însă, cum planurile de acasă nu se potrivesc cu cele din târg, o ploaie de toată frumusețea a dat peste cap, atât organizarea, cât și spectatorii ce așteptau nerăbdători să înceapă oficial Festivalul ProEtnica 2009.

Organizatorii au recunoscut, cu mult regret, că nu se gândiseră că va ploua. Astfel, cei prezenți au fost nevoiți să stea unii lângă alții pentru a se încălzi și a se feri de ploaie. Trecând peste această imagine puțin cam tristă, eu am fost plăcut surprinsă de dorința oamenilor de a vedea acest festival, iar această dorință a lor, a celor ce ne înconjoară nu ne

луѓето да го видат почетокот на Фестивалот, а таа нивна желба ни дава сила да продолжиме и понатаму барем за нив. Така, сите ги наполниме батериите и се фативме за работа.

Мирисот на ореви, мирисот од мед и цимет, пивото и расположените посетители донесоа еден плус на фестивалската атмосфера, која според мене одлично се одвиваше. Вечер полна ора кои импресионираат преку комплицираниот и перфектен чекор на сите ансамбли. Изведба на која не може да и се забележи ништо - честитки од наша страна! Тогаш бев тажна што нашиот ансамбл Сонце не можеше оваа година да присуствува на овогодишното издание на ПроЕтника, а искрено сите не прашуваа за нив а нивното отсуство се чувствуваше, особено во мојата душа.

Влад Цепеш беше присуен на улиците на Сигишоара, се шеташе и се сликаше со сите туристи кои беа среќни што го сретнаа.

Нашиот штанд беше постојано полн со историски книги, книги со македонски рецепти, книги со стихови, списанија, знаменца, и ЦД-еа со македонска музика. Книгите со македонски традиционални рецепти и книгите со стихови на госпоѓа Константина Думитреску беа најбарани. Луѓето ни бараа информации и беа среќни што на секого му посветуваме внимание и трпеливо одговараме на секого на нивните

може да даде повеќе енергија и да може да се движи по нивна волја. Ашадар, тој не-ам încărcat bateriile și ne-am apucat de treabă.

Мирисот на нуди, scortisoară și miere, berea și veseliea spectatorilor ce așteptau au adus un plus atmosferei festivalului, care s-a desfășurat după părerea mea, foarte bine. O seară plină de dansuri ce a impresionat prin pașii complicați, dar perfecți ai

fiecărui ansamblu. O prezență ireproșabilă din partea lor - felicitările noastre! Am avut un sentiment de tristețe atunci, pentru că ansamblul nostru "Sonțe" nu a putut să fie prezent în acest an la ProEtnica, iar sincer vă spun că тој ne-au întreat de ei și absența lor s-a făcut simțită, mai ales în inima mea.

Vlad Țepeș era prezent pe străzile Sighișoarei, se plimba și făcea poze cu тој turiștii bucuroși că l-au întâlnit.

Standul nostru a fost mereu încărcat cu cărți istorice, cărți de bucate și culegeri de poezie, reviste, pliante, stegulețe și cd-uri cu muzică macedoneană. Cărțile de bucate și cele de versuri, ale doamnei Constantina Dumitrescu au fost cele mai căutate. Oamenii ne-au cerut informații și erau bucuroși văzând că le răspundem cu drag și răbdare fiecăruia

прашање. Ние, македонците се кренавме на нивото на очекувањата иако овој пат не го направивме тоа преку песна и оро.

Имавме прекрасна изложба на слики на уметникот Прежбеану Џанина, македонка по потекло, апсолвент на Унивзтитетот за Уметност „Николае Балческу“ од Букурешт, секција текстилна уметност. Изложбата беше структурирана на три теми : Творба, Природа и Ангел Чувар. На певата тема уметничката се инспирираше од моментот на експлозијата Биг Банг. Во поглед на делата кои ја претставуваа природата, преку структурата на материјалите кои се употребуваа, уметникот ја следеше линијата на скапоценоста, убавината и вечноста на природата, мислејќи највмотот кој се наоѓа среде природа и кој треба да се заштити. Како централна фигура стоеше Ангелот, кој може да се протолкува како Ангел Чувар на целиот живот.

Се се заврши со добро, иако започна со сива нијанса (дождот). Пејсажот беше исполнет со радост, игра, светлина и пробудени чувства во секој од нас, благодарение на прекрасните луѓе од кои бевме бодрени овде.

ПроЕтника - Фестивалот на познавањето и љубовта кон самите себе. Александра Рауци

џн parte. Noi, macedonenii ne-am ridicat iar la nivelul așteptărilor chiar dacă nu am făcut-o prin cântec și dans.

Am avut chiar și o minunată expoziție de pictură a artistei Prejbeanu Gianina, etnic de origine macedoneană, absolventă a Universității de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu", din București, la secția de arte textile. Expoziția a fost structurată pe 3 teme: Facerea, Natura și Îngerul Păzitor.

La prima temă, artista s-a inspirat din momentul exploziei Big Bang. În privința lucrărilor, care reprezintă natura, prin structura materialelor folosite, artista a urmărit să sublinieze prețiozitatea, frumusețea și efemeritatea naturii, gândind că în mijlocul naturii este viața și că aceasta trebuie ocrotită. Ca figură centrală, a stat îngerul, ce poate fi interpretat ca un înger păzitor al întregii vieți.

Totul s-a terminat cu bine, chiar dacă a început cu o tentă gri (ploaia). Peisajul s-a colorat cu veselie, jocuri de lumină și sentimente descoperite în fiecare dintre noi, datorită oamenilor deosebiți de care am fost înconjurați aici.

ProEtnica - festival al cunoașterii și al iubirii față de sine. Alexandra Răuți

ИЛИНДЕН 1903-2009

Илинденското востание претставува најзначајниот воен отпор на македонскиот народ против турскиот окупатор. Востанието избувна на 2 август 1903 година на ден Свети Илинден по стар календар. Востанието од 1903 година беше резултат на долгиот период на подготовки за конечно подобрување и промена на геополитичката ситуација во центарот на Балканскиот Полуостров. Аку се знае дека повеќе од 500 години оваа зона беше под турска окупација, која станувала се потешка и понеподнослива, пред се благодарение на големите даноците и забраната на употреба на религијата, македонците започнале да се организираат за вооружено востание за отфрлање на окупаторите. 1893 година во Солун се поставиле темелите на првата револуционерна организација. Оваа организација била насловена како Внатрешно Револуционерна Организација на Македонија (ВМРО), ова организација одигра многу значајна улога во обединувањето на народот кој здружено преку борна посакувал да стигне до слобода и сувереност на македонската државност. За десетина години ВМРО успеа да создаде свои ограноци низ територијата на цела Македонија и не само толку успеа нејзиното ослободително движење да го насочи кон еден унитарен карактер. Поради заострувањето на економската експлоатација и на постојаниот грабеж на кој била подложена Македонија од страна на османлиските феудалци кон крајот на 19 век и почетокот на 20 век Централниот Комитет на ВМРО покренала иницијатива да започне вооружениот отпор против вековниот окупатор а пак во секоја месност каде што живеат

ILINDEN 1903-2009

Revoluția de la Ilinden reprezintă cea mai importantă revoluție armată a poporului macedonean împotriva asupririi otomane. Ea s-a declanșat pe data de 2 august 1903 cu ocazia celebrării Sfântului Ilie pe stil vechi. Evenimentul din 1903 nu a fost decât rezultatul unei îndelungi perioade de pregătire în vederea realizării unei răsturnări a situației geo politice în cadrul zonei centrale a Peninsulei Balcanice. Dat fiind faptul că de mai bine de 500 de ani zona se afla sub dominația otomană, devenită din ce în ce mai greu de suportat atât datorită sistemului de biruri impuse cât și restricțiilor la nivel de practicare al religiei ancestrale, macedonenii au început să se organizeze pentru a înlătura pe cale armată un asupritor oportun și omnipotent. În anul 1893 la Solun s-au pus bazele primei organizații revoluționare. Purtând numele de Organizația Revoluționară Macedoneană Internă (ORMI) aceasta a jucat un rol important în procesul de unificare a maselor în vederea obținerii prin luptă a libertății și suveranității statului macedonean. De-a lungul a zece ani ORMI a reușit ca la nivel organizațional să aibă filiale răspândite pe întreaga suprafață a Macedoniei și nu numai atât ea a reușit să canalizeze mișcarea de eliberare pe un făgaș cu caracter unitar. Datorită înăspririi exploatarei economice și a jafului constant la care era supusă Macedonia de către feudații otomani la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX au determinat inițiativa Comitetului Central al ORMI de a se începe mișcarea armată împotriva asupritorului secular la nivelul fiecărei așezări unde trăiau macedonenii

македонци иако ниту внатрешната ни надворешната положба на Македонија не беа воопшто добри за започнување за едно движење од овие размери. Од овие причини дел од најзначајните револуционери се спротиставија на оваа одлука но сепак ја исполнија. На тој начин во сите територии кои претставуваа историски и географски граница на Македонија беа приведени при крај подготовките за почеток на вооружено револуционерно востание. Со повод средбата на делегатите кои ги претставуваа регионите кои треба да учествуваат во вооруженото востание, во Смилево од 2-7 мај 1903 година беа донесени последните одлуки во поглед на организирање и подготвување на настанот со доволна количина на оружје, храна, лекови, муниција, како и минимум познанства од доменот на вооружените дејствија како организирање на четите, употреба и ракување со оружје а се одлучи и датата за почеток на востанието—да биде празникот

Свети Илија. На 20 јули по јулијански календар започнаа вооружените дејствија против османлиите, најпрвин буните започнаа во Смилево, Костурско, Леринско, вооружената буна доживеала вистински успех во Крушево, создавајќи се прва република со длабок демократски карактер, иако таа траела многу краток период. Во останатите места каде започнале буните за слобода, турците многу брзо успеале крваво да ги задушат. Иако револуционерните сили за ослободување беа поразени Илинден останува една светла точка во историјата како еден херојски чин со трагичен крај, настан кој сам по себе го навлече вниманието на западниот свет врз ова земја со горд и храбар народ. Голем дел од востаниците учесници во ова востание ги загубија своите животи за време на борбите и потоа, а пак тие кои го преживеаа востанието побегнаа со своите семејства, бегајќи од одмаздата на турците. Со оваа пригода дел од нив дошле и во Романија. Денес правнуци на тие кои дошле и останале во Романија бегајќи од турското ропство, тие кои барајќи подобар живот и слобода, слободно изразување на верата ја напуштија Македонија, денес со светост го слават Илинден. На навршувањето на 103 години од кревањето на илинденското востание, Друштвото на Македонците

cu toate că situația internă cât și cea externă a Macedoniei nu erau deloc favorabile demarării unui astfel de mișcări de anvergură. Din aceste motive o parte din cei mai importanți revoluționari s-au împotrivit acestei decizii dar au executat-o. Astfel în toate regiunile macedonene care constituiau granițele istorice și geografice ale Macedoniei au fost duse la bun sfârșit pregătirile în vederea realizării și începerii mișcării revoluționare armate. Cu ocazia unei întâlniri a delegațiilor reprezentând diferitele regiuni care aveau să participe la revolta armată, la Smilevo, în perioada 2-7 mai 1903 au fost luate ultimele decizii privind organizarea evenimentului și pregătirea acestuia cu cantitățile necesare de arme, hrană, medicamente, muniție precum și cu un minim de cunoștințe din domeniul acțiunilor armate cum ar fi organizarea ceteilor, mânăuirea armelor dar a fost decisă și data începerii evenimentului

- sărbătoarea Sfântului Ilie. Astfel pe data de 20 iulie (după calendarul iulian) revolta armată macedoneană împotriva jugului otoman a început. În unele regiuni cum ar fi Smilevo, Kostursko, Lerinsko, revoluția armată a fost un adevărat succes, în localitatea Krușevo instaurându-se chiar, este adevărat pentru puțin timp, o republică cu profund caracter democratic. Nu același lucru s-a întâmplat și în celelalte regiuni unde forțele otomane au înăbușit rapid în sânge mișcarea de eliberare. Înfrângerea forțelor revoluționare s-a generalizat și astfel Ilindenul a rămas în amintirea istoriei ca un eveniment eroic cu un tragic sfârșit care a atras atenția lumii vestice asupra acestor pământuri cu oameni mândri și curajoși. Mulți dintre participanții la răscoală au fost omorâți în timpul luptei sau după aceea iar cei care au scăpat au fugit cu familiile lor din calea răzbunării otomane. Cu această ocazie, o parte din ei au ajuns și în România. Astăzi strănepoții celor care au venit și s-au așezat în România fugind din calea otomanilor, aceia care în căutarea unui trai mai bun și putinței de a-și exprima liber credința au părăsit pământul macedonean sărbătoresc cu pioșenie Ilindenul. La împlinirea a 203 ani de la înfăptuirea lui,

Monumentul de la Krușevo dedicat eroilor Ilindenului
Споменик посветен на илинденските херои во Крушево

од Романија и членовите на македонската заедница од Романија празнуваа со многу страст и посветеност, песни и ора. Етничките македонци уште еднаш го одбележаа овој значаен ден од нашата историјата, покажувајќи дека македонскиот народ знае како да ги вреднува и слави своите предци. Денес кога во душата на македонците Илинден е а рамниште на Државен Празник, а Свети Илија е заштитникот на етничките македонци од Романија, им посакуваме „За многу години!“ на сите македонци каде и да се наоѓаат тие.

Редакција

СВЕТСКИ МАКЕДОНСКИ КОНГРЕС

Со почеток во 10:30, сабота 8-ми август 2009 година се одржаа работните состаноци на Генералното Собрание на Светскиот Македонски Конгрес. Настан кој се одржува секоја година во првиот викенд по Илинден, настан кој на едно место ги собира етничките македонци од сите страни на светот и има за цел да биде мост за сите македонци од светот каде и да живеат тие.

Оваа година главна тема на која се разговараше беше изготвување на декларација кој ќе ни го брани уставното име на Република Македонија, формирање на комитет чија што цел ќе биде борба против промената на името на државата и назначување на членови на мешовитите организми кој ќе дејствуваат во кадарот на комитетот како и предлог и избор на Раководство на Комитетот на Конгресот. Со повод одржувањето на работните состаноци беа номинализирани и врачени почесни плакети на сите македонци кои преку нивната активност надвор од границите на Македонија и кои дале голем придонес во развојот и подршката на македонските вредности ширум светот. На 9

август се одржа комеморативна служба и положување на букет цвеќе на гробот на Гоце Делчев на Кале во Скопје за сите народни херои

Todor Petrov

Тодор Петров

Asociația Macedonenilor din România și membrii comunității macedonene din România au celebrat evenimentul cu multă pasiune și dăruire. Prin dansuri și cântece, etnicii macedoneni din zilele noastre au marcat încă o dată importanta zi din istoria poporului lor, demonstrând că neamul macedonean știe cum să-și prețuiască și cinstească strămoșii. Astăzi când în sufletul macedonenilor Ilindenul are valoarea unei Zile Naționale, iar Sfântul Ilie este protectorul etnicilor macedoneni din România, urăm "La mulți ani!" tuturor macedonenilor oriunde s-ar afla ei.

Redacția

CONGRESUL MONDIAL MACEDONEAN

Începând cu ora 10:30, sâmbătă 8 august 2009 s-au desfășurat lucrările celei de a 19-a Adunări Generale a Congresului Mondial Macedonean. Evenimentul care se desfășoară anual în primul week-end după Ilinden, adună laolaltă etnicii macedoneni din întreaga lume pe tărâmul strămoșilor lor și se dorește a fi o punte de legătură pentru toți macedonenii din lume oriunde ar trăi ei.

Anul acesta principala temă de discuție pe agendă a fost redactarea unei declarații care să a p e r e n u m e l e constituțional al Republicii Macedonia, formarea unui Comitet al cărui țel va fi împotrivirea la schimbarea numelui statului macedonean și numirea membrilor diferitelor organisme care vor funcționa în cadrul comitetului precum și propunerea și alegerea Comitetului de Conducere al Congresului. Cu ocazia desfășurării lucrărilor au fost nominalizați și le-au fost sau le vor fi înmânate plachete de onoare acelor macedoneni care prin activitatea lor depusă în afara granițelor Macedoniei au adus un mare aport la dezvoltarea, răspândirea și susținerea valorilor macedonene în lume. Pe data de 9 august s-a desfășurat și o slujbă

comemorativă și depunerea de flori la mormântul lui Goțe Delcev de la Kale din Skopje pentru toți eroii neamului căzuți la datorie în funcția lor de apărători

кои паднаа во борбата за зачувување на македонската духовност. Поканата за учество на на овој конгрес на македонските организации и оваа година беше потпишана од нејзиниот претседател—Тодор Петров. Д.М.Р. По петти пат доби покана за учество на Генералното Собрание на Конгресот а на претставникот на македонците во Парламентот на Романија, пратеник Лиана Думитреску следува да и се врачи плаќета за македонски сенатор како признание на интернационално ниво за вложените напори во подршката и зајакнувањето на позицијата на Македонија и македонците во цел свет.

Редакција

СКОПЈЕ И НЕГОВАТА ВЕКОВНА УБАВИНА

Македонија, најдена на крстосницата на патиштата кои доаѓаат од југот на Балканскиот Полуостров кон Источна и Централна Европа со векови е сметана за земја на езера и планини, просечната надморска височина во оваа земја е од 500 метри а бројот на езерата до 50. Последниве години Македонија стана земја која привлекува се поголем број на посетители кои посакуваат да ги откријат волшебните богатства на еден временски пејсаж кој те носи во едно претопување со природата на нејзиното најсвето и најчисто место.

За Македонија се вели уште дека е „бисерот на Балканот“, еден бисер кој очекува да биде откриен во сиот свој отсјај со помалку или повеќе труд од страна на сите кои посакуваат да му ги запознаат и да ги уживаат неговите квалитети.

Првите чекори кон откривање на оваа прекрасна земја ги направивме во Скопје. Градот се наоѓа 42 ° 0' Север и 21 ° 26' Исток на горниот тек на реката Вардар на северниот дел на патот Белград и Атина. Скопје е главниот град на Република Македонија, најголем град во оваа земја, политички, економски и културен центар.

ai spiritului macedonean. Invitația la Congres a delegațiilor reprezentând organizațiile macedonenilor din întreaga lume a fost semnată și anul acesta de președintele ei - Todor Petrov. Anul acesta pentru a cincea oară consecutiv Asociația Macedonenilor din România a primit o invitație pentru a participa la Adunarea Generală a Congresului iar reprezentantei etniei macedonene în Parlamentul României, deputat Liana Dumitrescu urmează să-i fie înmănată placheta de senator macedonean ca o recunoaștere la nivel internațional a activității depuse pe linia susținerii și întăririi poziției Macedoniei și macedonenilor în lume.

Redacția

SKOPJE, FRUMUSEȚEA SA SE ÎNTINDE PESTE SECOLE

Macedonia, aflată la confluența drumurilor ce vin din sudul Peninsulei Balcanice spre Europa de Est și spre cea Centrală, de secole a fost considerată un pământ al lacurilor și al munților, altitudinea medie

în această țară depășind 500 de metri iar numărul lacurilor ajungând până la 50. În ultimii ani Macedonia a devenit o țară care atrage tot mai mulți vizitatori care doresc să descopere minunatele bogății ale unui peisaj majestuos și atemporal care te îmbie la o perpetuă contopire cu natura la cel mai pur nivel al său. Despre

Macedonia se mai spune și că este „perla Balcanilor”, o perlă care așteaptă să fie descoperită cu mai multă sau mai puțină trudă de cei care doresc să-i cunoască frumusețile și în această calitate să i le și savureze.

Primii pași spre descoperirea acestui minunat pământ i-am făcut în Скопје. Orașul este situat la 42 ° 0' N și 21 ° 26' E pe cursul superior al râului Vardar în partea de nord a rutei majore dintre Belgrad și Atena. Скопје este capitala Republicii Macedonia, cel mai mare oraș din țară, este un centru politic, economic, și cultural.

*Apeductul roman de lângă Скопје
Римски водовод близу Скопје*

Градот Скопје за првпат е спомнат од Клаудиус Птоломеус, под неговото античко име Скупи. Во 2 век п.н.е. Скупи бил создаден од страна на римјаните. Во овој период, градот доживува вистинска експанзија во повеќе домени, станува голем религиозен центар со сопствена епархија. Во 518 година градот бил уништен од силен земјотрес. Прекрасните архитектонски градби, јавните бањи, римскиот антички театар, големата базилика со мозаик, се ова било уништено.

За Скопје се претпоставува дека бил база на 5-тата римска легија Македоника и 4-тата Скитика. Во втората половина на 1 век во Скопје започнале да се вдумуваат колонистите, поранешни војници или ветерани, како и емигранти од соседниот град Стоби, и од Мала Азија, Аегеа и Тракија.

Скупи бележи нов пораст во време на императорот Јустинијан 1. се верува дека тој е роден во околината на Скопје во 483 во местото Тауресиум (Таот).

Кон крајот на 6-ти век, почнуваат да се населуваат словенските народи, кои успеаја да ја освојат и да ја славизираат зоната во помалку од еден век. Оваа зона била окупирана од словенското племе на Бертите кое му го дава името Скопје.

Во времето на првата македонска држава и првиот македонски цар, Самоил, градот станува дел

од империјата на Самоил. Годиците кои следуваат градот беше освојан од најразлични освојувачи. Во 1392 година потпаѓа под турска власт. До 1453 Скопје бил трон на турскиот султан, подоцна станува трговски и занаетчиски центар. Многу автори кои

пишуваат за нивните патувања и ја изразиле својата воспаност за овој град. Турскиот писател Дигер Зеде, кој го посетил Скопје во 17 век вели : „Долго патував низ Румелија и видов безброј убави градови и бев вчудовиден од Алаховиот благослов, но никој не ме воспана и не ме освои и импресионира како што тоа го стори

Орашл Скопје а fost pentru prima dată menționat de Claudius Ptolomeius, sub denumirea sa antică din Skupi. În secolul al II-lea î.C. Skupi a fost fondat de către romani. În această perioadă, orașul a cunoscut o adevărată înflorire în mai multe domenii, a devenit un mare centru religios, cu propria episcopie. În anul 518 orașului a fost distrus de un cutremur devastator. Minunate clădiri arhitectonice, numeroase băi publice și amfiteatrul antic construit în stil roman, bazilica imensă cu etaje placate în mozaic, toate, s-au dărâmat.

Despre Skopje se presupune că a fost baza legiunilor romane a 5-a Macedonica și a 4-a Scitica. În a doua jumătate a secolului I în Skopje au început să se stabilească coloniști, în principal, foști militari sau veterani, precum și imigranți din orașul învecinat Stobi, și chiar și din Asia Mică, Aegea, și Tracia.

Scupi a înflorit sub domnia împăratului Iustinian I. Se crede că Iustinian s-a născut lângă Skopje, aproximativ în anul 483 în localitatea Tauresium (Taor).

Pe la sfârșitul secolului al VI-lea, prin fața meterezelor orașului au început să se perinde popoarele slave, care au reușit să ocupe și să slavizeze zona în mai puțin de un secol. Această zonă a fost ocupată de tribul slav al berților care au conferit orașului noul său nume de Skopje.

În timpul existenței primului stat macedonean și a țarului macedonean Samoil, orașul devine parte a imperiului lui Samoil . În ani

care au urmat, o mulțime de cuceritori s-au perindat pe străzile orașului : bulgari, bizantini, sârbi. Începând cu anul 1392, orașul intră sub stăpânire otomană.

Până în anul 1453 Skopje a fost un tron al sultanilor turci iar mai târziu s-a dezvoltat într-un înfloritor centru comercial și meșteșugăresc. O mulțime de autori care scriu despre călătoriile lor, și-au exprimat

încântarea la vederea acestui oraș. Scriitorul turc Dilger Zede, care a vizitat orașul în secolul 17, spune despre acesta : "Am călătorit pentru o lungă perioadă de timp prin Rumelia și am văzut o mulțime de orașe frumoase și am fost uimit de binecuvântările lui Alah, dar nici unul nu m-a impresionat și nu m-a încântat atât de mult cât au

**Podul de piatră construit în secolul al XV-lea
Камен Мост изграден во 15 век**

градот Скопје низ кој поминуваат водите на реката Вардар“.

Магијата на овој град во голем дел му се влече од Старата Чаршија на градот. Неговата старост се симнува на работ на времето во 7 век. Стара Чаршија се наоѓала во срцето на градот во тоа време и се организирале саеми каде што се правеле трговски размени и каде според историските записи во тоа време учествувале познатите трговци од Дубровник. Златната епоха била во 16 и 17 век, момент во кој прераснал во најзначаен пазар на Балканот.

Благодарение на нерамниот терен во Македонија скоро сите градови имаат карактеристика на скалесто распоредување на стрмнините. И Скопје е подложено на истите правила, а Стара Чаршија го следи концептот на едноунитарност, Стара Чаршија практично е град во самиот град.

Еден турски патник, Евлија Челебија кој го посетил градот Скопје во периодот 1660-1661 пишува за Стара Чаршија дека брои 2.150 трговци со дуќани и пазарчиња, чешми и бунари. Најубави биле зоните со трговци со памук, чадорџиите, папучарите, бојаџиите и ткајачите.

продолжение во следниот број
Мокану Михаела
Попеску Венера

фăcut-o cerurile oraşului Skopje prin care trec apele râului Vardar”.

Magia acestui oraş este conferită în mare parte şi de vechiul bazar al oraşului. Vechimea lui coboară pe firul timpului până în secolul al XII-lea. Aflat în inima oraşului la aceea vreme, bazarul găzduia târguri în cadrul cărora schimburi comerciale se desfăşurau şi unde conform cu scrierile istorice participau pe vremea aceea renumiţii târgoveţi din Dubrovnik. Epoca sa de aur a fost în secolele XVI şi XVII, moment în care a devenit cel mai important bazar oriental din Balcani.

Datorită terenului accidentat în Macedonia mai toate oraşele au drept caracteristică dispunerea în trepte mai domoale sau mai abrupte pe pantele dealurilor şi munţilor. Skopje şi el la rândul lui se supune acestei reguli, iar vechiul bazar este el însăşi un oraş în centrul altui oraş.

Un căлător turc, Evlija Celebija care a vizitat oraşul Skopje în perioada 1660-1661 scria despre vechiul bazar că el cuprindea 2.150 de negustorii cu scuaruri şi piaţete, fântăni şi cişmele. Cele mai frumoase erau zonele ocupate de negustorii de ţesături de bumbac, umbrelarii, papugii, vopsitorii şi ţesătorii.

continuarea în numărul următor
Mocanu Mihaela
Popescu Venera

2009		СЕПТЕМВРИ		30 дена
Д	Н	С	Гроздобер	
в	1	19	Праз. на икон. Патеводителка на Прес. Б-ца; св. Андреј Стратилат	
с	2	20	Св. пророк Самуил; св. мч-ци Севир и Мемнон	
ч	3	21	Св. ап. Тадеј; св. мч-чка Васа Солунска	
п	4	22	Св. мч-ци Агатоник, Зотик, Зинон и др.	
с	5	23	Одд. на Успение; св. мч. Луп; св. Иринеј Лионски; св. Виктор	
Н. 13 по Педесетница; Гл. 4; В. Ев. 2; Лит. Ап. 1. Кор. 166; Ев. Мт. 87				
н	6	24	Св. свешт-мч. Ефтихиј; св. мч. Сира	
в	7	25	Пренос на моштите на св. ап. Вартоломеј; св. ап. Тит	
п	8	26	Св. мч-ци Адријан и Наталија; Празник на Р. Македонија	
с	9	27	† Преп. Пимен Велики; св. мч. Фануриј	
ч	10	28	Преп. Мојсеј Мурин	
п	11	29	Отсекување на главата на св. Јован Крстител (строг пост)	
с	12	30	Св. Александар Невски; преп Александар Свишки	
Н. 14 по Педесетница; Гл. 5; В. Ев. 3; Лит. Ап. 2. Кор. 176; Ев. Мт. 89				
н	13	31	Полож. појас на Пр. Богородица; св. Кипријан Картагински	
п	14	1	Преп. Симеон Столник; прав. Исус Навин; Црковна Нова Година	
в	15	2	Св. мч. Мамант; св. Јован Посник	
с	16	3	Св. свешт-мч. Антим еп. Никомидиски; преп. Теоктист	
ч	17	4	Св. свешт-мч. Вавил еп. Антиокиски; св. пророк Мојсеј	
п	18	5	Св. пророк Захариј и праведна Елисавета	
с	19	6	Чудата на св. арх. Михаил; св. мч. Ромил	
Н. 15 по Педесетница; Гл. 6; В. Ев. 4; Лит. Ап. 2. Кор. 176; Ев. Мт. 92				
н	20	7	Претрзанаство на Мала Богородица; св. мч. Созонт	
п	21	8	Рождество на Пресвета Богородица – Мала Богородица	
в	22	9	Св. прав. богоотци Јоаким и Ана; св. Никита угодник Божји	
с	23	10	Св. мч-чки Минодора, Митродора и Нимфодора	
ч	24	11	Преп. Теодора Александриска; преп. Силуан Атонски	
п	25	12	Оддание на Мала Богородица; св. свешт-мч. Автоном	
с	26	13	Претпраз. на Крстовден; св. свешт-мч. Корнилиј Стотник	
Н. 16 по Педесетница; Гл. 7; В. Ев. 5; Лит. Ап. 2. Кор. 125; Ев. Јн. 60 и Мт. 105				
н	27	14	Воздвижение на св. Крст – Крстовден (пост)	
п	28	15	† Св. вчмч. Никита; св. мч. Порфириј; преп. Филотеј	
в	29	16	Св. вчм-чка Ефримија; св. мч-чка Људмила Чешка; преп. Доротеј	
с	30	17	† Св. мч-чки Вера, Нада, Љубов, и мајка им Софија	

SEPTEMBRIE - RĂPĂCIVINE	
(30 de zile - ziua are 12 ore, noaptea 12 ore)	
1	M † Sf. Cuvios Dionisie Exiguul; † Cuv. Simeon Stălpnicul şi mama sa Cuv. Marta (Inceputul anului bisericesc)
2	M Sf. Mc. Mamant; Sf. Ierarh Ioan Postitorul, Patr. Constantinopolului
3	J Sf. Sfinţit Mc. Antim, Episcopul Nicomidiei; Cuv. Teoctist
4	V Sf. Sfinţit Mc. Vavila, Ep. Antiohiei; Sf. Prooroc Moise
5	S † Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sfântului Ioan Botezătorul; Sf. Mucenic Urban
6	D † Pomenirea minţii Sf. Arh. Mihail în Colose; Sf. Mc. Macarie
Duminica a 13-a după Rusalii; Ap. I Corinteni 16, 13-24; Ev. Matei 21, 33-44 (Pilda lucrătorilor celor răi); glas 4, voscr. 2	
7	L Înainteprăznuirea Naşterii Maicii Domnului; Sf. Mucenic Sozoul; † Sfinţii Cuv. Simeon şi Amfilohie de la Pângăraţi
8	M (†) Naşterea Maicii Domnului
9	M Sfinţii şi Dreptii Părinţi Ioachim şi Ana; † Sf. Cuv. Onufrie de la Vorona şi Sf. Cuv. Chiriac de la Tazlău
10	J Sfintele Muceniţe: Minodora, Mitrodora şi Ninfodora; Sf. Pulheria, împărăteasa
11	V Închinarea Sf. Crucii; Cuv. Teodora din Alexandria; Cuv. Eufrosin
12	S Sfinţii Mucenici: Autonom, Macedonul, şi Teodul (Odovania Praznicului Naşterii Maicii Domnului)
13	D Înainteprăznuirea Înălţării Sf. Crucii; Sf. Sfinţi Mc. Corneliu Sutaşul şi Ciprian, Ep. Cartaginei; † Cuv. Ioan de la Pristop
Duminica dinaintea Înălţării Sfintei Crucii; Ap. Galateni 6, 11-18; Ev. Ioan 3, 13-17 (Convorbirea lui Iisus cu Nicodim); glas 5, voscr. 3	
14	L (†) Înălţarea Sfintei Crucii (Post)
15	M † Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoş; Sf. Mare Mc. Nichita Romanul; Sf. Visarion, Arhiepiscopul Larisei
16	M Sf. Mare Muceniţă Eufimie; Sf. Muceniţă Meletina
17	J Sf. Muceniţă Sofia şi fiicele sale: Pistis, Agapis şi Elpis
18	V Sf. Eumenie, Ep. Gortinei; Sf. Mucenici Ariadna şi Castor
19	S Sfinţii Mucenici: Trofim, Savatie şi Dorimedont
20	D Sf. Mc. Eustatie şi soţia sa Teopista cu cei doi fi: Agapie şi Teopist
Duminica după Înălţarea Sfintei Crucii; Ap. Galateni 2, 16-20; Ev. Marcu 8, 34-38; 9, 1 (Luarea Crucii şi urcarea lui Hristos); glas 6, voscr. 4	
21	L Sf. Apostol Codrat; Sf. Prooroc Iona (Odovania Praznicului Înălţării Sfintei Crucii)
22	M † Sf. Ierarh Mucenic Teodosie de la Mănăstirea Brazi; Sf. Sfinţit Mc. Foca, Ep. de la Sinopi; Sf. Mc. Isaac şi Sf. Martin
23	M †) Zămislirea Sf. Ioan Botezătorul; Cuv. Xantipa şi Polixenia
24	J † Sf. M. Mc., Intoamni cu Ap., Tecla; Sf. Siluan Athonitul
25	V Cuv. Eufrosina; Cuv. Pafnutie Egipteanul; Sf. Serghie de la Radonej
26	S † Mutarea Sf. Apostol şi Evanghelist Ioan; † Sf. Voievod Neagoe Basarab; Sf. Muceniţă Hira
27	D †) Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul; Sfinţii Mucenici Calistrat şi Epiharia
Duminica a 18-a după Rusalii; Ap. II Corinteni 9, 6-11; Ev. Luca 5, 1-11 (Pescuirea minunată); glas 7, voscr. 5	
28	L † Cuviosul Hariton Mărt.; Sf. Prooroc Varuh; Sf. Mc. Pimen
29	M Cuv. Chiriac Sihastrul; Sf. Mc.: Gudelia, Trifon şi Petronia
30	M Sf. Sfinţi Mc. Grigorie Luminătorul, Episcopul Armeniei; Sfintele Muceniţe Ripsimia şi Galani

SĂ ÎNVĂȚĂM ÎMPREUNĂ LIMBA MACEDONEANĂ

LECȚIA 22

ЈАЗИЦИ

Читам лесно / тешко македонски.

Зборувате многу добро.

Сега учам македонски.

Сакам да научам ...

- да зборувам.

- да читам.

- да пишувам.

Тежок е македонскиот јазик ?

За колку време можам да го научам ?

ОБРАЗОВАНИЕ. НАУКА

УНИВЕРЗИТЕТ

Каде учите ?

Што студирате ? Каде ?

Што студиравате ?

На кој факултет студирате ?

Студирав на ...

- филолошкиот факултет.

- економскиот факултет.

- филозофскиот факултет.

Завршив ... факултет.

Дипломирав на ... факултет.

Кога починува школската година ?

Кога починуваат предавањата ?

Кога завршува школската година ?

Колку распуста имате ?

Кога имате зимски распуст ?

Колку трае летниот распуст ?

Каде работите ?

Работам во просвета.

Предавам на факултет.

Колку години траат студиите на факултет ?

Која година сте ?

IAZIȚI

Citam lesno / teșco machedonschi.

Zboruvate mnogu dobro.

Sega uciam machedonschi.

Sacam de nauciam ...

- da zboruвам.

- da citam.

-da pișuвам.

Tejoc e machedonschiот iazic ?

Za colcu vreme mojam da go nau-
ciam ?

OBRAZOVANIE. NAUCA

UNIVERZITET

Cade ucite ?

Șto studirate ? Cade ?

Șto studiravte ?

Na coi facultet studirate ?

Studirav na ...

- filoloșchiот facultet.

- economschiот facultet.

- filozofskiот facultet.

Zavârșiv ... facultet.

Diplomirav na ... facultet.

Coga pocinuva școlscata godina ?

Coga pocinuvaat predavaniata ?

Coga zavârșuva școlscata godina ?

Colcu raspusta imate ?

Coga imate zimschi raspust ?

Colcu trae letniот raspust ?

Kade rabotite ?

Rabotam vo prosveta.

Predavam na facultet.

Colcu godini traat studiite na
facultet ?

Coia godina ste ?

LIMBI STRĂINE

Citesc ușor / greu în macedoneană.

Vorbiți foarte bine.

Acum învăț macedoneana.

Vreau să învăț ...

- să vorbesc.

- să citesc.

- să scriu.

E grea limba macedoneană ?

În cât timp pot s-o învăț ?

ÎNVĂȚĂMÂNT. ȘTIINȚĂ

UNIVERSITATE

Unde învățați ?

Ce studiați ? Unde ?

Ce ați studiat ?

La ce facultate studiați ?

Am urmat ...

- facultatea de filologie.

- facultatea de științe economice.

- facultatea de filozofie.

Am terminat facultatea de ...

Am susținut examenul de diplomă
la facultatea de ...

Când începe anul școlar ?

Când încep cursurile ?

Când se încheie anul școlar ?

Câte vacanțe aveți ?

Când aveți vacanță de iarnă ?

Cât durează vacanța de vară ?

Unde lucrați ?

Lucrez în învățământ.

Predau la facultate.

Câți ani durează studiile la
facultate ?

În ce an sunteți ?

Јас сум прва / втора / трета година.	Ias sum pârva / vтора / treta godina.	Sunt în anul întâi / al doilea / al treilea.
Коку универзитети постојат во вашата земја ?	Colcu univerziteti postoiat vo vașata zemia ?	Câte universități există în țara dumneavoastră ?
Кои условитреба да се исполнуваат за упис на факултет ?	Coi uslovi treba da se ispolnuvaat za upis na facultet ?	Ce condiții trebuie îndeplinite pentru a intra la facultate ?
Во вашата земја се полага приемен испит ?	Vo vașata zemia se polaga priemen ispit ?	În țara dumneavoastră se dă examen de admitere ?
Да, уписот е со приемен испит.	Da, upisot e so priemen ispit.	Da, intrarea este cu examen de admitere.
Не, уписот е слободен.	Ne, upisot e sloboden.	Nu, intrarea este liberă.
Кои факултети постојат на овој универзитет ?	Coi faculteti postoiat na ovoi univerzitet ?	Ce facultăți există la această universitate ?
На овој универзитет постојат повеќе факултети.	Na ovoi univerzitet postoiat poveche faculteti.	La această universitate există mai multe facultăți.
Какви специјалисти подготвува овој факултет ?	Cacvi speșialisti podgotvuva ovoi facultet ?	Ce specialități pregătește această facultate ?
Колку студенти студираат на овој универзитет / факултет ?	Colcu studenti studiraat na ovoi univerzitet / facultet ?	Câți studenți studiază la această universitate / facultate ?
Кои се факултетите со најголем број студенти ?	Coi se facultetite so naigolem broi studenti ?	Care sunt facultățile cu cel mai mare număr de studenți ?
Мене не интересира наставата по македонски јазик.	Mene me interesira nastavata po machedonschi iazic.	Pe mine mă interesează predarea limbii macedonene.
Колку испитни сесии постојат ?	Colcu ispitni sesii postoiat ?	Câte sesiuni de examene sunt ?

НАСТАНИ

► На крајот на првата седмица на месец август, во периодот 6-9 август 2009, Друштвото на Македонците од Романија учествуваше на „Саем на книга, печат и музика“ во Синаја. На покана на организаторот—Амплус Интернационал и Д.Р.И. Репрезентативната организација на македонската заедница од Романија учествуваше на овој настан со сопствен штанд каде што посетителите можеа да добијат информации за сите остварувања на издавачката куќа „Македонецот“. ► Друштвото на Македонците од Романија доби покана за учество на Генералното Собрание на Светскиот Македонски Конгрес од 8-10 август 2009. На овој настан зе доа учество сите македонски организации од цел свет. ► Во периодот 10-27 август 2009 година Друштвото на Македонците од Романија имаше свој претставник на летната школа за Македонски јазик и култура, настава организирана во Охрид од страна на Универзитетот Кирил и Методиј од Скопје. Оваа летна школа покрај настава покрај македонски јазик уште се предаваше курс за македонска култура, курс за македонски традиции, литературно творештво, народна уметност и не во последен ред курс за македонски народни ора. ► На 11 и 12 август 2009 година во филијалата

EVENIMENTELE LUNII

► La sfârșitul primei săptămâni din luna august, în perioada 6-9 august 2009, Asociația Macedonenilor din România a participat la “Târgul de carte, publicații și muzică” de la Sinaia. La invitația organizatorului – Amplus Internațional și a D.R.I., organizația reprezentativă a comunității macedonene din România a participat la acest eveniment cu un stand propriu unde doritorii au putut lua cunoștință cu toate cu toate realizările editurii “Macedoneanul”. ► Asociația Macedonenilor din România a fost invitată să participe în Republica Macedonia la cea de a 19-a Adunare Generală a Congresului Mondial Macedonean în perioada 8-10 august 2009. La eveniment au participat reprezentanți ai organizațiilor macedonene din întreaga lume. ► În perioada 10-27 august 2009, Asociația Macedonenilor din România a avut un reprezentant la școala de vară de limbă și cultură macedoneană, școală organizată la Ohrid de către Universitatea Kiril și Metodiul din Skopje. Această școală de vară pe lângă cursurile de limbă macedoneană mai cuprinde și cursuri de cultură macedoneană, cursurile făcând trimitere la obiceiuri, tradiții, creații literare, creații artistice și populare. Nu în ultimul rând participanții la această școală de vară au participat și la cursuri de dansuri tradiționale macedonene. ► În zilele de 11 și 12 august 2009, la

Крајова на Друштвото на Македонците од Романија се празнуваше големиот македонски празник кој го слават македонците од целиот свет, Илинден. ► Во периодот 14-22 август 2009 Друштвото на Македонците од Романија учествуваше на меѓуетничкиот фестивал Проетника 2009. Оваа година Д.М.Р учествуваше само со еден штанд и со изложба на таблоа. Беа уште изложени сите публикации, ЦД-еа и книги издадени од страна на организацијата. ► Во време од пет дена, во периодот 14—19 август 2009, Друштвото на Македонците од Романија организираше на брегот на Охридското Езеро летна школа за македонски јазик, култура и македонски народни ора. Учесниците уживаа во прекрасното време но и од неколкучасовно уживање во античкиот театар на една претстава на македонскиот фолклор. Посетата на Охрид, посетата на манастирот Свети Наум, моментите поминати на плажа и оваа година беа во врвот на желбите на учесниците на ова летување. ► Во Букурешт, во седиштето на Д.М.Р. Од 28 –30 август се одржа семинар на тема : „Анализа на учеството на организацијата на интернетничкиот фестивал Проетника 2009 “. Анализата ги зеде во предвид и општественп економските услови во Романија, можноста за реализирање на манифестации само со доброволци и трошоците на подолг и пократок термин во недостаток на фондови на ниво на организацијата.

БОГОРОДИЦА

Марија од Назарет или Дева Марија – на еврејски Миријам се родила околу 17 година п.н.е, веројатно во Ерусалим, денешен Израел а умире некаде околу 45 н.е, во Ефес, денешна Турција. Според записите на Новиот Завет, Богородица од Назарет според прото Евангелието на Јакоб била ќерка на Јоаким и Ана. Според Новиот Завет, зачнувањето на Исус било нешто што и било навестено од Архангелот Гаврил, таа била посвршена со Јосиф од Назарет. Според Христијанските традиции (православни, католички, англикански и лутерански) како и во муслиманската, вистинско чудо се случи останувајќи девица за време на бременоста и раѓањето на Исус.

Третиот игуменски синод, кој се одржал во Ефес 431 година, свикан да расправа за учењето на патријархот Несторие, го потврди црковното учење за Богородица (на грчки Theotokos „Богородица“). Според догмата прифатена од овој игуменски синод, исто како што гревот дојде на земјата преку жена (Ева), исто така преку жена (Марија) доаѓа на земјата и спасението. Марија била наречена новата Ева.

Славењето на Дева Марија игра значајна улога во православните цркви, католичките, англиканските и источните цркви.

Craiova, la sediul Asociației Macedonenilor din România s-a desfășurat celebrarea Iindenului, sărbătoarea de inimă și de suflet a macedonenilor de pretutindeni. ► În perioada 14-22 august 2009, Asociația Macedonenilor din România a participat la festivalul interetnic Proetnica 2009. Anul acesta A.M.R. a fost prezentă numai cu un stand de prezentare al organizației și o expoziție de tablouri. Standul de prezentare a cuprins toate publicațiile, CD-urile și cărțile realizate în cadrul organizației. ► Pentru cinci zile, în perioada 14-19 august 2009, Asociația Macedonenilor din România a organizat pe malurile Lacului Ohrid deja tradiționala tabără de limbă, cultură și dansuri macedonene. Participanții la această tabără s-au putut bucura de un timp minunat dar și de câteva minunate ore petrecute în amfiteatrul antic la un spectacol de excepție de folclor macedonean. Vizitarea orașului Ohrid, vizitarea mănăstirii Sfântul Naum, momentele petrecute la plajă au fost și anul acesta în topul preferințelor participanților la tabără. ► La București, la sediul A.M.R. s-a desfășurat în perioada 28-30 august un seminar cu tema: „Concluzii referitoare la participarea organizației la festivalul interetnic Proetnica 2009”. Analiza a luat în considerație condițiile economico-sociale existente în România, posibilitatea realizării de evenimente numai cu ajutorul voluntarilor și costurile pe scurtă și pe lungă durată a lipsei de fonduri la nivelul organizației.

SFÂNТА MARIA

Maria din Nazaret sau Fecioara Maria - în ebraică Miryam – s-a născut aproximativ în anul 17 î.Hr, probabil în Ierusalim, azi Israel și a decedat aproximativ în anul 45 d.Hr, probabil în Efes, azi Turcia. A fost, conform scrierilor Noului Testament, născătoarea lui Iisus din Nazaret. Conform proto-Evangheliei după Iacob a fost fiica lui Ioachim și Ana. Conform Noului Testament, în momentul conceperii lui Iisus Cristos, fapt ce i-a fost revelat de Arhanghelul Gabriel, ea era logodnica lui Iosif din Nazaret. În tradiția creștină (ortodoxă, catolică, anglicană și luterană) precum și în cea musulmană, a rămas prin minune virgină în timpul conceperii și nașterii lui Iisus.

Al treilea sinod ecumenic, ținut la Efes în anul 431, convocat pentru a dezbate asupra învățaturii patriarhului Nestorie, a confirmat învățătura Bisericii primare cu privire la Maica Domnului (în limba greacă Theotokos, "Născătoarea de Dumnezeu"). Conform definițiilor dogmatice adoptate de acest sinod ecumenic, la fel cum păcatul a venit în lume printr-o femeie (Eva), tot printr-o femeie (Maria) a venit în lume și mântuirea. Maria a fost denumită de aceea "noua Evă".

Venerarea Mariei ca fecioară joacă un rol important deopotrivă în bisericile ortodoxe, cea catolică, cea anglicană și cele orientale. Un număr

Голем број на цркви и катедрали го носат нејзиното име, околу 70% од француските катедрали. Најчесто Дева Марија е насловувана како Мајка Божја, Благословената Дева Марија, Кралицата на Небесноста. Теолошките трудови се однесуваат на грчкиот термин Theotokos и латинските називи Deipara и Dei genetrix преведени како Родилка на Бога или Богородица. Овие изрази се користат за да се нагласи дека синот на Марија, Исус Христос, е Господ. Советот од Ефес потврдува дека црковниците не избегнувале да зборуваат за Дева Марија како Мајка Господова, осудувајќи ја доктрината на Несторие, која тврдела дека Марија е само мајка на Исус човек а не и Исус Господ.

Името Марија според некои извори означува „посакувано дете“. Други толкуваат дека името значи „огорченост“ и се изговара на еврејски Miryam, на арапски Maryam, на грчки Septuagintei Mariam или Марија, на сириски Mart Maryam, на доцен латински Марија.

Зборот Марија генерално земено се смета дека потекнува од еврејскиот јазик и произлегува од Maryam со варијанта Miryam, името на поголемата сестра на Мојсеј. Се чини дека е составен од два елемента: Мар означувајќи слика и јан означувајќи големо. Светиот Јероним ја познавал етимологијата, затоа што тврдел дека Марија значи Stilla

Maris – слика од море. Некои научници сметаат, и не без мотиви дека зборот Maryam не е од еврејско потекло, туку египетско и датира уште од времето на заробеништвото на евреите во земјата на фараоните. Според овие корени, зборот би бил составен од два дела, од кои првиот значи „сака, одбира некого“, а вториот дел е името на богот Амон. Во грчките записи зборот постанал Mariamne, означувајќи „одбраната, љубена од Амон“. За христијаните зборот Марија по еврејски запис, и Мариана, по грчки значи „одбрана, од Бога љубена“.

Во Новиот Завет се наоѓаат релативно малку

foarte mare de biserici și catedrale îi poartă numele, respectiv 70% din catedralele franceze.

Titlurile cele mai des atribuite Fecioarei Maria sunt Maica Domnului, Binecuvântata Fecioară Maria, Regina Cerurilor și altele.

Lucrările teologice se referă la termenul grec Theotokos și echivalentele sale latine Deipara și Dei genetrix, traduse ca Născătoare de Dumnezeu sau Purtătoarea de Dumnezeu. Acestea sunt utilizate pentru a accentua că fiul Mariei, Iisus Hristos, este Dumnezeu. Conciliul de la Efes susține că părinții bisericii nu au ezitat să vorbească despre Fecioara Maria ca fiind Maica Domnului, condamnând doctrina Nestoriană, care ținea că Maria a fost doar mama lui Iisus-omul, nu și a lui Iisus-Dumnezeu.

Numele Maria potrivit unor surse înseamnă "copil dorit". Alții interpretează numele ca însemnând „amărăciune” și se pronunță în ebraică Miryam, în arabă Miryam sau Maryam, în greaca Septuagintei Mariam, sau Maria, în siriană Mart Maryam, în latina târzie Maria.

Cuvântul Maria, este în general considerat ca fiind originar din limba ebraică și ar proveni din Maryam cu varianta Miryam, numele surorii mai mari a lui Moise. Pare să fie un nume compus din două elemente: mar însemnând picătură și yâm însemnând mare. Sfântul Ieronim cunoștea această etimologie, deoarece declara că Maria înseamnă Stilla Maris, "picătură din mare".

Unii savanți consideră, și nu fără motive, că cuvântul Maryam nu este de origine ebraică, ci egipteană, și datează din timpul captivității evreilor în pământul faraonilor. Conform acestei origini, cuvântul ar fi compus din două părți, dintre care prima înseamnă "a iubi, a alege pe cineva", iar a doua parte este numele zeului Amon. În transcriere grecească cuvântul a devenit Mariamne, însemnând "aleasă, iubită de Amon". Pentru creștini, cuvântul Maria, după transcrierea ebraică, și Mariana, după transcrierea grecească, înseamnă "aleasă, iubită de Dumnezeu".

În Noul Testament se găsesc relativ puține referințe la Maria, iar dintre acestea cele mai numeroase în capitolul întâi al

Adresa este : București,
strada Thomas Masarik, nr.
29 A, sector 2

Telefon : 212.09.22
Telefon/Fax : 212.09.23
Email : asmacedonenilor@yahoo.com.sg

VIZITAȚI

www.asociatia-macedonenilor.ro

*Publicație editată de Asociația
Macedonenilor din România, cu
sprijinul Guvernului României -
Departamentul pentru Relații
Interetnice din cadrul Secretariatului
General al Guvernului României*

ISSN : 1582-831x

Directorul ziarului
Liana Dumitrescu

Redactor Șef
Constantina Dumitrescu

Redactor
Laura Rogobete

Tehnoredactare computerizată
Laura Rogobete

Traducere
Marjan Mihajlov

Colaboratori : Lucian Breza,
Constantin Câșlaru, Alexandra Răuți,
Mihaela Mocanu, Venera Popescu
alții

записи за Марија, а пак од нив најбројни се во првото поглавје на евангелието по Лука. Таму е спомната како млада свршена. Според евангелието на Лука, еден ангел ја посетил Марија и ја отпоздравил. По поздравот ангелот и навестил дека без маж, ќе донесе на свет еден син, кој ќе биде месијата очекувана од народот. Вербата во Бога и скромноста на Марија се одлики кои се евидентирани во евангелието по Лука, одлики кои се основата на светоста на Марија во христијанските средини. Кога го покажала Исус во тврдината во Ерусалим, стариот Симеон и пророчил на Марија за страдањата кои ќе ги доживее. Само евангелието на Јован ја спомнува Марија како непосреден сведок на распнувањето на нејзиниот син. Последен пат се спомнува во книгата Делата на Апостолите, како дел од група врз која на Русалки се симна Светиот Дух.

Светата Дева Марија, како најсвета помеѓу жените и како една која се даруваше со честа да го роди со тело Синот Господов и Спасителот на светот, се слави како најпрва од сите светци, почесна од херувимите и поголема серафимите. Таа е единствена славена од сите верници: православни, католици, англикани, лутерани како и муслиманите.

евангелии după Luca. Acolo este menționată ca tânără logodită. Conform evangheliei după Luca, Maria a fost vizitată de un înger, care a salutat-o. După salutul îngerului, acesta i-a vestit că fără să cunoască bărbat, va da naștere unui fiu, care va fi Mesia așteptat de popor.

Încrederea în Dumnezeu și modestia Mariei sunt trăsături scoase în evidență în evanghelia după Luca, trăsături care au stat la baza venerării Mariei în mediile creștine de mai târziu.

Cu ocazia prezentării pruncului Iisus în templul din Ierusalim, bătrânul Simeon i-a proorocit Mariei suferințele pe care le va trăi. Doar evanghelia lui Ioan o menționează pe Maria în mod expres ca martoră nemijocită a crucificării fiului ei. Ultima dată este evocată în cartea Faptele Apostolilor, ca făcând parte din grupul asupra căruia la Rusalii s-a coborât Duhul Sfânt.

Sfânta Fecioară Maria, ca cea mai sfântă dintre femeii și ca una care s-a învrednicit de cinstea excepțională de a naște cu trup pe Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii, este venerată ca cea dintâi dintre toți sfinții, fiind "mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii". Ea singură este cinstită de către toți credincioșii : ortodocși, catolici, anglicani, luterani precum și de cei musulmani.

CONȚINUT :

Galicnik	2-4
Muzeu	4-6
Târg de carte	6-8
Proetnica 2009	8-10
Ilinden	10-12
Congres	12-13
Skopje	13-15
Calendar ortodox	15
Limba macedoneană	16-17
Evenimente	17-18
Sfânta Maria	18-20

СОДРЖИНА

Галичник	2-4
Музеј	4-6
Саем на книга	6-8
Проетника 2009	8-10
Илинден	10-12
Конгрес	12-13
Скопје	13-15
Православен календар	15
Македонски јазик	16-17
Настани	17-18
Богородица	18-20